Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ПРАЧЫТАЎ — ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ!

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА і ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР.

№ 45 (7486)
СЕРАДА
21
КРАСАВІКА
1943 г.

Адпомсцім нямецка-фашысцкім нягоднікам за абрабаванне і разбурэнне нашых гарадоў і сёл, за забойства і ўвод у нямецкае рабства совецкіх людзей, за гвалты над жанчынамі і дзецьмі.

Кроў за кроў! Смерць за смерць!

СМЕРЦЬ НЯМЕЦКІМ РАБАЎЛАСНІКАМ!

Пацярпеўшы зімой цяжкае ваеннае паражэнне на совецка-германскім фронце, гітлераўская зграя зараз ставіць на карту ўсё, каб пазбегнуць немінучай катастрофы і расплаты за свае крывавыя злачынствы.

Каб папоўніць велізарныя страты, якія панесла нямецкая армія ў жывой сіле і тэхніцы за час зімовага наступлення Чырвонай Арміі, фашысцкія авантурысты начале са сваім обер-бандытам Гітлерам праводзяць цяпер так званую татальную мабілізацыю. Яны забіраюць пад мятлу ўсіх — і зялёных юнакоў, і старых, і інвалідаў.

Гітлеру патрэбна гарматнае мяса. Гітлераўскае камандаванне імкнецца сабраць сілы і кінуцца на новыя авантуры, каб супроцьстаяць ударам Чырвонай Арміі.

У Гітлера нехапае людзей. Ён гоніць на фронт нямецкіх рабочых і сялян, а ваенныя заводы і сельская гаспадарка Германіі адчуваюць вострый недахоп рабочай сілы. І каб папоўніць гэту нехватку людзей у прамысловасці і сельскай гаспадарцы, гітлераўская зграя пагрозамі і прымусам гоніць, як жывёлу, рабочую сілу з часова акупіраваных раёнаў Совецкага Саюза.

Гітлераўскія паганцы задаліся злачыннай мэтай ператварыць у паслухмяных рабоў або знішчыць беларускіх людзей. Нямецкія акупанты шныраць па беларускіх гарадах і вёсках, вылаўліваюць мужчын і жанчын і гоняць іх у фашысцкую Германію на катаржную працу.

Аб страшэнных пакутах совецкіх людзей, якіх загналі на рабскую працу ў Германію, расказваюць пісьмы, перасланыя праз тых, хто ўцёк з катаргі.

Вось адно з многіх такіх пісем. Маладая сялянка Стэфа, схопленая фашыстамі пад Полацкам, апынулася ў маёнтку нямецкага памешчыка ля горада Штэціна. Некаторыя яе падругі памёрлі ад голаду, холаду, катаванняў. Няшчасных прымушаюць працаваць па 16—18 гадзін, а хворых і знясіленых прыстрэльваюць.

Так гітлераўскія крывапіўцы здзекваюцца з нашых братоў і сёстраў.

Нямецка - фашысцкія акупанты ўзнялі сваю брудную крывавую лапу над нашым народам. Яны вывозяць беларусаў на катаргу, у рабства, на самыя страшэнныя пакуты.

Беларусы! Усе як адзін—на смяртэльную барацьбу з подлым ворагам! Усе—на свяшчэнную помсту гітлераўскім разбойнікам! Калі ты не хочаш быць рабом, калі ты хочаш быць свабодным чалавекам, калі ты хочаш жыць — бяры ў рукі любую зброю і знішчай нямецкіх акупантаў!

Не будзе рабом беларускі народ! Чырвоная Армія і партызаны выконваюць сваю гістарычную задачу. Яны выганяюць акупантаў, ачышчаюць нашу зямлю ад чужынцаў. Наша задача ў варожым тылу — усімі сіламі дапамагаць Чырвонай Арміі.

Зрывайце зладзейскія намеры гітлераўцаў! Ні адзін беларус не павінен папасці ў ненавісную Германію! Хто здольны трымаць зброю — таго месца сярод народных мсціўцаў, у партызанскім атрадзе. Хто застаецца ў вёсцы ці ў горадзе— павінен усімі спосабамі зрываць мерапрыемствы акупантаў, дапамагаць Чырвонай Арміі і партызанам.

Толькі актыўнай, бязлітаснай барацьбой з ворагам, толькі знішчэннем яго можна пазбегнуць рабства і смерці, якую прынеслі нямецкія акупанты беларускаму народу.

Смерць нямецкім рабаўласнікам!

Узнагароджанне салдат і афіцэраў чэхаславацкай воінскай часці ў СССР

На совецка-германскім фронце супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў змагаецца чэхаславацкая воінская часць.

За ўзорнае выкананне баявых заданняў Камандавання на фронце барацьбы з нямецкімі захопнікамі і праяўленыя пры гэтым доблесць і мужнасць, Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР узнагароджана група салдат і афіцэраў гэтай часці. Камандзір часці — палкоўнік Свабода ўзнагароджан ордэнам Леніна. Ордэнамі Чырвонага Сцягу ўзнагароджана 15 чалавек, ордэнамі Айчыннай вайны 1-й і 2-й ступені—21, ордэнамі Чырвонай Звязды — 22, медалямі «За адвагу» і «За баявыя заслугі»—27 чалавек.

Старшыня Ўсеславянскага Камітэта генерал-лейтэнант Чырвонай Арміі **Аляксандр Гундораў**, члены камітэта: прафесар **Здэнек Нееглы, Марэк Чулен, Божыдар Масларыч, Аляксандр Даўжэнка, Якуб Колас, Ванда Васілеўская, Уладзімір Осьмінін, Стэла Благоева** паслалі ад імя Ўсеславянскага Камітэта сардэчнае прывітанне герайчным салдатам і афіцэрам чэхаславацкай воінскай часці ў СССР.

На фронтах Айчыннай вайны

За мінулы тыдзень, з 11 па 17 красавіка ўключна, у паветраных баях і на аэрадромах праціўніка знішчана 302 нямецкія самалёты. Нашы страты за гэты-ж час 103 самалёты.

Нашымі караблямі ў Барэнцавым моры патоплен транспарт праціўніка водазмяшчэннем 12.000 тон.

* * *

На Кубані нашы часці атакавалі праціўніка і занялі апорны пункт немцаў.

Часці Н-скага злучэння вялі актыўныя баявыя дзеянні. За два дні баёў на гэтым участку фронта знішчана да 4.000 нямецкіх салдат і афіцэраў. Падбіта і спалена 17 танкаў, знішчана 39 гармат, 31 мінамёт і больш 100 кулямётаў. Нашымі байцамі захоплены трафеі, у ліку якіх 8 гармат.

На другім участку праціўнік прадпрыняў некалькі контратак. На нашы пазіцыі наперадзе рушылі румыны, а за імі ішлі нямецкія аўтаматчыкі. Папаўшы пад моцны агонь совецкіх падраздзяленняў, румыны павярнулі назад. Тады немцы пачалі страляць па сваіх «саюзніках» румынах. Нашы байцы контрударам апракінулі праціўніка і палепшылі свае пазіцыі. Толькі на гэтым участку праціўнік пакінуў 3 падбітыя танкі і да 300 трупаў сваіх салдат і афіцэраў.

На Заходнім фронце нашы часці вялі агонь па скапленнях пяхоты і агнявых кропках праціўніка. Артылерысты і мінамётчыкі Н-скай часці знішчылі да роты нямецкай пяхоты, падавілі агонь 5 артылерыйскіх і 2 мінамётных батарэй.

Нашы лётчыкі бамбілі аэрадромы праціўніка. Знішчана да 30 нямецкіх самалётаў і спален склад з гаручым.

* * *

На поўдзень ад Балаклеі нашы часці вялі баі мясцовага значэння. Ноччу атраду нямецкай пяхоты лікам у 120 салдат удалося ўклініцца ў нашу абарону. Байцы Н-скай часці акружылі і поўнасцю знішчылі гэты атрад гітлераўцаў. Захоплены 6 станкавых і 10 ручных кулямётаў, 15 аўтамашын і іншыя трафеі.

* * *

Невялікая група нашых разведчыкаў пранікла ў распалажэнне праціўніка на поўдзень ад горада Белы і зрабіла засаду на шасэйнай дарозе. Хутка паказаўся нямецкі абоз. Падпусціўшы ворага на блізкую адлегласць, разведчыкі напалі на абоз, перабілі немцаў, захапілі коней, грузы і без страт вярнуліся ў сваё падраздзяленне.

Лётчыкі-штурмавікі Н-скага злучэння атакавалі чыгуначную станцыю. У выніку налёту знішчаны 6 вагонаў з боепрыпасамі, паравоз і 15 аўтамашын праціўніка.

(З паведамленняў Совінформбюро за 16 і 17 красавіка).

НАЛЁТ СОВЕЦКІХ САМАЛЁТАЎ НА ДАНЦЫГ, КЕНІГСБЕРГ, ТІЛЬЗІТ

Уноч на 17 красавіка совецкія самалёты зрабілі налёт на г.г. Данцыг, Кенігсберг, Тільзіт і на працягу двух гадзін бамбілі ваенна-прамысловыя аб'екты гэтых гарадоў. У выніку бамбардыроўкі ўзніклі вялікія пажары і наглядаліся моцныя выбухі.

Усе нашы самалёты, апрача трох, вярнуліся на свае базы.

Захапілі трафеі

На світанні, у 5.00, быў дан сігнал. Партызаны з усіх бакоў адкрылі ўраганны агонь. Загаварылі кулямёты, аўтаматы, вінтоўкі. Запылалі памяшканні, якія гітлераўцы перарабілі ў дзоты. Фашысты павялі адказны агонь. Білі станкавыя і ручныя кулямёты. Нягледзячы на гэта, мужныя партызаны кінуліся наперад. Памочнік камандзіра Павел М. аддаў загад:

— Уперад, за радзіму, за Сталіна! — і партызаны кінуліся ў атаку. У ход пайшла карманная артылерыя. Партызаны закідалі дзоты гранатамі. Замаўчалі варожыя кулямёты.

Ні адзін немец, ні адзін паліцэйскі не ўцёк ад народнай помсты.

Згарэла ў агні і забіта больш 60 гітлераўцаў. У рукі партызан трапіў начальнік паліцэйскага гарнізона здраднік Коўзік, якому немцы абяцалі маёнтак за яго службу.

Партызаны захапілі трафеі: станкавы і ручны кулямёты, многа вінтовак і іншую ваенную маёмасць.

Варожы гарнізон знішчан.

ГОМЕЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ.
(Наш кар.).

Разгром варожых гарнізонаў

Партызанскі атрад тав. Р. за месяц знішчыў 467 і параніў 161 гітлераўца. У жорсткіх баях разгромлены два нямецкія гарнізоны. Поспех атрыман нягледзячы на колькасную перавагу ворага.

Група партызан гэтага атрада пусціла пад адкос два эшалоны праціўніка. Разбіта 36 вагонаў і 25 платформаў.

Апрача таго партызаны знішчылі 17 аўтамашын, 5 пражэктарных установак, 6 гармат і збілі нямецкі двухматорны самалёт, на адрэзку ў пяць кілометраў разбурылі чыгуначнае палатно, знішчылі тэлеграфна-тэлефонную лінію працягласцю 18 кілометраў.

ВІЦЕБСКАЯ ВОБЛАСЦЬ.
(Наш кар.).

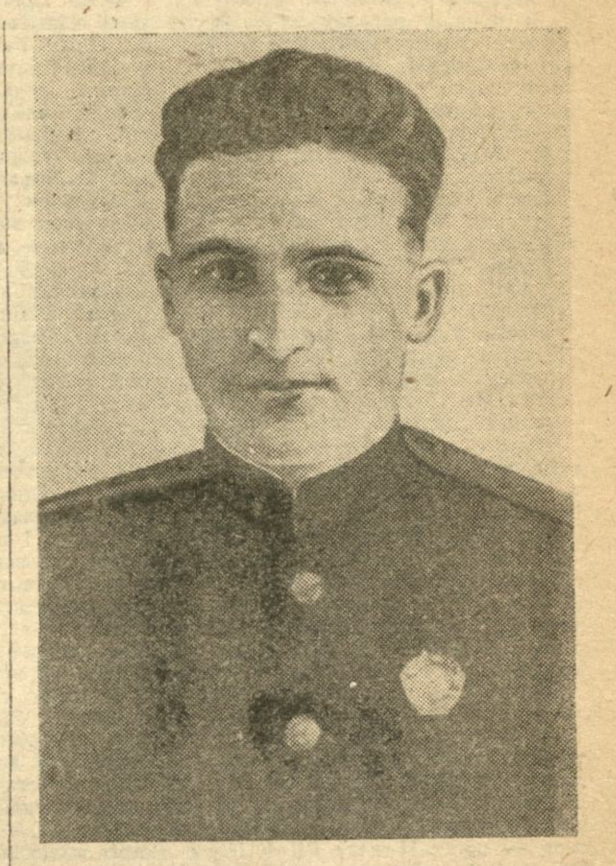
Чыгунка выведзена са строю

Цёмнай ноччу атрад Фёдара К. падышоў да чыгункі. Партызаны ціха знялі вартавых і прыступілі да працы.

Група падрыўнікаў пад камандаваннем Грыгорыя Т. умела і хутка закладвала тол пад рэйкі. Смела дзейнічалі партызаны Васіль Б., Вера Б., Дзмітрый П. і Аляксей Л. Яны працавалі зусім блізка ад станцыі. Хутка ўсё было закончана.

Раптам, нібы артылерыйская кананада, загрымелі выбухі. Адзін за другім узрываліся зарады толу: 52 выбухі за адну гадзіну! Папсавана больш 7 кілометраў палатна. Чыгунка выведзена са строю.

ПАЛЕСКАЯ ВОБЛАСЦЬ.
(Наш кар.).

Сын беларускага народа Герой Совецкага Саюза капітан **А. К. АНТОНЕНКА.**

У ВЫЗВАЛЕНЫХ РАЁНАХ

Фабрыка дае прадукцыю

Фашысты разбурылі сталінградскую швейную фабрыку імені 8-га сакавіка. Калі вярнуліся з эвакуацыі работніцы, яны ўбачылі толькі параненыя асколкамі сцены цэхаў.

Дружна ўзяліся швейніцы за аднаўленне фабрыкі. Яны сталі на гэты час каменшчыкамі, землякопамі, печнікамі. Адзін цэх адноўлен ужо і здадзен у эксплаатацыю.

На палях Растоўскай вобласці

Растоўская вобласць прыступіла да веснавой сяўбы. Калгаснікі пераматаюць вялікія цяжкасці. Немцы разбурылі калгасы, спалілі грамадскія будынкі, разграбілі насенне. Але казакі і казачкі сумелі схаваць ад фашыстаў частку насення і зараз высокаякасна праводзяць сяўбу. У Азоўскім раёне засеяна ўжо каля 5.000 гектараў.

Прамы чыгуначны шлях Масква—Сталінград

Адноўлен прамы чыгуначны шлях паміж Масквой і Сталінградам. 11 красавіка з Масквы вышаў першы поезд на Сталінград. Пасажырамі яго былі галоўным чынам будаўнікі і інжынеры, якія накіроўваюцца ў Сталінград для аднаўлення заводаў і прадпрыемстваў.

На адноўленых прадпрыемствах

У Варонежы адноўлены і працуюць дзесяткі прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці і саматужна-прамысловых арцелей. З кожным днём яны павялічваюць выпуск прадукцыі. Уключыўшыся ў прадмайскае соцыялістычнае спаборніцтва, калектыў арцелі «Праца» у першую-ж дэкаду красавіка выканаў месячны план на 65 процантаў. Добра працуюць таксама саматужна-прамысловыя арцелі «Большэвік» і імені Кагановіча. Гэтыя арцелі паспяхова выконваюць вытворчыя заданні.

Аптэчнае абсталяванне і медыкаменты для вызваленых раёнаў

Для аднаўлення разбураных гітлераўцамі аптэк Наркамздраў СССР накіраваў у Растоўскую вобласць 33 камплекты аптэчнага абсталявання, 2 вагоны медыкаментаў. Туды-ж выехалі 30 кваліфікаваных фармацэўтаў.

Абсталяванне для 14 аптэк і 2 вагоны медыкаментаў накіравана ў Стаўрапальшчыну.

4 вагоны лекавых сродкаў пасланы ў вызваленыя раёны Украіны. У тыя раёны, дзе патрэба ў медыцынскай дапамозе асабліва вялікая, перавязачныя матэрыялы і медыкаменты дастаўлены на самалётах.

КЛІЧ ДА БАРАЦЬБЫ

ПА СТАРОНКАХ ПАРТЫЗАНСКІХ ГАЗЕТ

Беларусь жыве, Беларусь змагаецца!—гэтай ідэяй пранікнуты кожны радок партызанскага друку. Лістоўка ці газета, усёроўна—вялікага яна фармату, ці ў ліст вучнёўскага сшытка—яна нясе ў масы палкае слова большэвіцкай праўды, еднае і ўзнімае беларускі народ на бязлітасную барацьбу з нямецкімі акупантамі.

Газета **«Чэрвеньскі партызан»** у перадавым артыкуле аднаго з сваіх нумараў паведамляе аб жудасных злачынствах гітлераўцаў на беларускай зямлі. Сцёрты з твару зямлі, спалены вёскі Дубаэчча, Баравіна, Буда, Балога Чэрвеньскага і Пухавіцкага раёнаў. Абрабавана і замучана насельніцтва.

Газета не фіксіруе факты, яна кліча да барацьбы, да лютай помсты ворагу: **«Да зброі, партызаны!»**

«За кроў нашых бацькоў і мацярэй, братоў і сёстраў, за жанчын і дзяцей, закатаваных, зажыва спаленых немцамі, за спаленыя гарады і вёскі—будзем яшчэ мацней граміць нямецкую погань! Кроў за кроў, смерць за смерць!»—

гэты кліч рэхам аддаецца ў сэрцы кожнага совецкага патрыёта. Народныя мсціўцы люта помсцяць гітлераўскім катам.

У кароткіх апавяданнях аб слаўных баявых справах партызан мы бачым, як ляцяць пад адкос нямецкія эшалоны, гараць паліцэйскія ўправы, трупамі сцелюцца акупанты.

«Будзе і на нашай вуліцы свята!»—так сказаў таварыш Сталін, так гавораць усе совецкія патрыёты, якія змагаюцца з ворагам у яго тылу. Гэтымі-ж словамі азагалоўлена старонка ў адным з нумараў газеты **«Партызан»** — орган Н-скага РК КП(б) Беларусі і райсовета дэпутатаў працоўных. Каб хутчэй прышло свята вызвалення, партызаны ўдзень і ўночы б'юць, знішчаюць жывую сілу і тэхніку ворага.

Газета расказвае аб гераічнай дзейнасці атрада, дзе камандзірам тав. Р. Нечаканым налётам партызаны навязалі нямецкаму гарнізону бой і, нягледзячы на тое, што на кожнага байца было па 10 немцаў, народныя мсціўцы вышлі пераможцамі. У гэтым баю знішчана да паўсотні гітлераўцаў.

Мацнеюць партызанскія ўдары па тылах ворага. Аб гэтым гавораць артыкулы партызан Нікалая П., Владзіміра М., Зміцера С., сакратара РК КП(б)Б Івана Б. і іншых. Газета ўмацоўвае веру ў перамогу, у блізкі разгром немцаў. Яна піша:

«Ужо каля самай беларускай зямлі калыхае прасторы гарматны гул. Гэта нястрымнай навальніцай ідуць твае, Беларусь, сыны і дочкі, каб вызваліць цябе з кайданаў нямецкіх катаў. Партызаны і партызанкі, мацней удары па варожых тылах! Руйнаваннем камунікацый, разбурэннем сродкаў сувязі, знішчэннем жывой сілы і тэхнікі ворага — дапаможам Чырвонай Арміі ў разгроме нямецкіх акупантаў!»

Газеты **«Патрыёт радзімы»**, **«Народны мсціўца»**, **«Бабруйскі партызан»** і другія, апрача матэрыялаў аб жыцці і дзейнасці партызанскіх атрадаў, друкуюць весткі з Совецкай Радзімы, міжнародную інфармацыю і інш. Нягледзячы на тое, што газеты выходзяць ва ўмовах падполля, яны добра афармляюцца. Тут ёсць і яркі плакат, і вострая карыкатура, і песні, і вершы. Гэта работа партызанскіх мастакоў і паэтаў.

«Прачытаў—перадай другому»—напісана на газетнай старонцы. Тысячы людзей прагна чытаюць, перадаюць з рук у рукі партызанскія газеты, такія блізкія, родныя. Расце бадзёрасць, упэўненасць у перамозе над ворагам.

Большэвіцкі друк—актыўны дапаможнік і арганізатар усенароднай партызанскай барацьбы ў тылу ворага.

Вопыт выдання партызанскіх газет у варожым тылу павінны пераняць усе партыйныя арганізацыі, камандаванне партызанскіх атрадаў. Разам з гэтым камандзіры, камісары, партыйныя і комсамольскія арганізацыі абавязаны дабіцца таго, каб кожная газета, плакат, лістоўка даходзілі да шырокіх народных мас і ўзнімалі іх на бязлітасную барацьбу з нямецкімі акупантамі.

У ВОГНЕННЫМ МЯШКУ

Нямецкую аўтакалону з войскамі, якая рухалася на фронт, трэба было злавіць у такім месцы, дзе фашысты не змаглі-б хутка разгарнуць свае сілы і аказаць супраціўленне. Камандзір атрада доўга выбіраў такі ўчастак дарогі. Потым ён загадаў падрыўнікам прабрацца на шасэ і замініраваць яго ў трох месцах.

Тым часам асноўныя сілы атрада наблізіліся да дарогі.

Шасэ праходзіла праз нізіну, якая зарасла хмызнякамі.

Паказалася легкавая аўтамашына. Партызаны прапусцілі яе. За ёй пацягнуліся грузавікі, запоўненыя ўзброенымі фрыцамі. Партызаны насцаражыліся і чакалі першага выбуху—сігналу да атакі.

І вось надзвычайнай моцы выбух узняў у паветра першую машыну. Глыбокая варонка перарэзала дарогу. У гэты-ж час другі выбух прагрымеў у хвасце аўтакалоны. Машыны апынуліся ў вогненным мяшку: звярнуць было нельга—высокія адкосы. На галавы фрыцаў абрушыўся лівень гарачага свінца. Машыны скучыліся пасярод дарогі, але і ў гэтым месцы раздаўся выбух. Гітлераўцы кідаліся, як апшпараныя, нідзе не было ім ратунку.

Калі бой сціх, на дарозе было налічана да 300 трупаў нямецкіх салдат і афіцэраў і больш дзесятка разбітых і абгарэлых аўтамашын.

МІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ.
(Наш кар.).

БЕЛАРУСЫ НА ФРОНЦЕ

АРТЫЛЕРЫСТЫ

У хмызняку прытаілася батарэя, дзе намеснікам камандзіра па палітчасці старшы лейтэнант, беларус К. Н. Барысевіч. Чорныя ствалы велізарных гармат павернуты на захад, адкуль чутны артылерыйскія залпы ворага.

Фашысты страляюць па адной з франтавых дарог, стараюцца парушыць нармальны рух нашых войск.

Камандзір батарэі старшы лейтэнант комуніст Аляксееў знаходзіцца на назіральным пункце, недалёка ад варожай пазіцыі. Разведчык комсамолец-беларус Г. Л. Шклянка, які ўзнагароджаны медаллю «За адвагу», даў камандзіру батарэі дакладныя звесткі, дзе размешчаны нямецкія гарматы.

Камандзір падрыхтаваў ужо ўсё неабходнае, каб падавіць варожую батарэю. Ён па тэлефону аддае загад сваім артылерыстам, дакладна ўказвае цэль. Артылерысты хутка займаюць месца ля гармат.

— Гатова! — дакладвае наводчык ефрэйтар Н. А. Сычоў.

— Агонь па фашыстах!

Цяжкі снарад упаў каля варожай батарэі. Раздаўся магутны выбух.

— Лявей 0—0,4! — камандуе па тэлефону з назіральнага пункта старшы лейтэнант Аляксееў.

Наводчык хутка паварачвае гармату. Грыміць новы выстрал, за ім наступны. Праз некалькі мінут з назіральнага пункта паведамляюць:

— Варожая батарэя падаўлена.

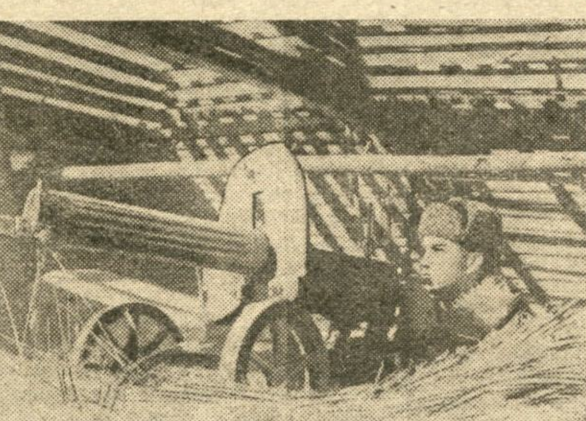
Некалькімі снарадамі артылерысты падавілі нямецкую батарэю.

— Выдатна страляюць! — гаворыць старшы лейтэнант Барысевіч. —Наша батарэя падавіла 49 артылерыйскіх і 38 мінамётных батарэй ворага, 57 станкавых і 18 ручных кулямётаў, разбіла 23 бліндажы і дзоты праціўніка.

Верны сын беларускага народа тав. Барысевіч да вайны працаваў настаўнікам у Мінскай вобласці. Потым совецкі настаўнік стаў выдатным артылерыстам. Усе свае сілы і веды ён аддае на разгром ворага.

Люта помсцяць фашыстам нашы совецкія артылерысты.

Старшы лейтэнант
І. ШКАДАРЭВІЧ.
ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ.

НА ЗДЫМКУ: Старшы лейтэнант беларус Д. В. Канчаленка вядзе агонь з кулямёта ў час боя ў насялёным пункце.

ВАЎКАЛАКІ

На вуліцы Мінска вышлі фашысцкія ваўкалакі. Яны шныраць па закутках, урываюцца ў дамы і хапаюць дзяцей, пераважна хлопчыкаў ва ўзросце ад 10 да 12 год. У роспачы галосяць маці, плачуць няшчасныя дзеці.

Гэта не казка аб міфічных стварэннях—ваўкалаках, якія паўстаюць з магіл і п'юць гарачую кроў. Гэта жудаснае злачынства фашыстаў. Яно адбываецца ў сталіцы Беларусі, у горадзе, дзе так любілі дзяцей, дзе для іх былі пабудаваны цудоўныя палацы, прасторныя школы, светлыя сады, яслі, дзе святочныя парады і народныя гулянні першымі пачыналі дзеці.

Ажыццяўляючы сваю людаедскую праграму па знішчэнню беларусаў, Гітлер і яго ланцужныя сабакі—прайдзісветы ермачэнкі і іншая брыда працягнулі свае акрываўленыя лапы да самага дарагога ў народа, да дзяцей. На бандыцкай мове гэта называецца «новым парадкам на Беларусі».

Як толькі не глумяцца гітлераўцы над совецкімі дзецьмі! Яны знясільваюць іх голадам, закапваюць жывымі ў зямлю, паляць іх у агні, атручваюць. Дзіцячымі трупамі яны завальваюць студні.

Цяпер новае злачынства чыняць фашысты. Нямецкія ваўкалакі высмактваюць з совецкіх дзяцей кроў для пералівання пакалечаным на совецка-германскім фронце гансам і фрыцам. Няма межаў злачынствам фашыстаў.

Акупанты ўставілі Беларусь шыбеніцамі, спапялілі гарады і вёскі, расстралялі сотні тысяч беларусаў. Але ваўкалацкія апетыты ненасытныя. Новае нечуванае злачынства чыняць яны цяпер у Мінску.

Партызаны! Гранатамі заткніце ненасытную фашысцкую ляпу! Бязлітасна знішчайце нямецкіх ваўкалак, няшчадна помсціце за нашых дзяцей, за іх нявінную кроў!

Н. ВІШНЕЎСКІ.

У ЛЕПЕЛІ

Да вайны ў Лепелі бурліла поўнакроўнае, радаснае жыццё. Але ўварваліся ў горад немцы—і стала цяжка дыхаць. Пачаліся дні пакут і гора, дні крывавага разбою гітлераўцаў.

Насельніцтва, што засталося ў Лепелі, не можа і кроку ступіць свабодна. З горада нікога не выпускаюць, у горад не ўпускаюць. Лепель цяпер—страшэнная турма. Фашысцкае звяр'ё рашыла голадам, катаваннямі і шыбеніцамі знішчыць совецкае насельніцтва.

Жудасна ў Лепелі... Руіны дамоў ззяюць прабоінамі. На руінах, ля смяццёвых ям, блукаюць беспрытульныя дзеці, шукаючы скарыначку хлеба ці бульбіну.

На шыю давядзенага да адчаю насельніцтва немцы пасадзілі крываўжэрную арду. Мясцовы нямецкі гарнізон даўно ўжо забраў у насельніцтва ўсё, што было. Цяпер ён жывіцца за кошт грабяжоў у навакольных вёсках.

Такімі «промысламі» займаецца апарат фельдкамендатуры, станкамендатуры. Да гэтай аравы далучаецца зграя паліцэйскіх, узначальваемых подлым здраднікам, бандытам Пугачовым. У гэтую-ж хэўру зацясаліся ўсе валасныя бургомістры, якія ўцяклі са сваіх валасцей, баючыся караючай рукі партызанскіх атрадаў.

Нядаўна ў горадзе немцы праявілі масавы грабеж пад выглядам пошукаў партызан, якія быццамбы прабраліся ў горад. Закрыўшы ўсе выхады з горада, немцы кінуліся па хатах. Шукалі яны «партызан»... у сундуках, у куфрах і, калі што-небудзь знаходзілі, тут-жа забіралі.

Пасля гэтага начнога разбою, каб паказаць, што немцы сапраўды шукалі партызан, бандыты схапілі мясцовага жыхара Сямёна Вялоўкіна, які спаў, і пацягнулі яго да шыбеніцы.

— Злавілі партызана! —крычалі немцы на ўсіх скрыжаваннях.

Праз строй сагнанага на вуліцы насельніцтва нямецкія звяры вялі да шыбеніцы раздзетага, босага Сямёна Вялоўкіна. Яны білі яго прыкладамі і палкамі, калолі ў спіну штыкамі. Акрываўленага і знявечанага Вялоўкіна немцы павярнулі тварам да натоўпу і сказалі:

— Гавары ім, што ты партызан!

Вялоўкін у недаўменні паціснуў плячыма. Тады нямецкі кат зразгону ўдарыў яго ботам у жывот. У бяссіллі і сударагах Вялоўкін скруціўся. А потым, сабраўшы апошнія сілы, выпрастаўся ва ўвесь рост, адштурхнуў ад сябе ката і звярнуўся да натоўпу са словамі:

— Вось бачыце, што яны—ірады—робяць са мною. Вось прыдуць так да кожнага, схопяць без усякай віны і павесяць. Дык не чакайце-ж, добрыя людзі, каб гэтак з вамі здарылася...

Немцы не далі Вялоўкіну скончыць сваё прадсмяротнае слова і павесілі яго. Людзі пакінулі страшэнную плошчу з пачуццём лютай нянавісці да нямецкіх акупантаў. Людзі разыходзіліся па хатах і неслі ў сваіх сэрцах заклік Сямёна Вялоўкіна, заклік, які не быў выказан да канца, але які яшчэ больш распаліў у сэрцах пачуццё помсты.

У апошні час лепельцы заўважылі ў горадзе наплыў мужчын—жыхараў акаляючых вёсак. Іх немцы прывазілі на грузавіках і заганялі ў дамы, папярэдне вызваленыя ад ранейшых жыхараў. Гэта былі сяляне, якіх гвалтоўна «мабілізавалі» для адпраўкі ў Германію.

Пра новых нявольнікаў, пра іх страшэнны лёс мясцовае насельніцтва паведаміла народным мсціўцам.

— Вызваліць нявольнікаў!—рашылі партызаны.

На ўказанае камандзірам месца партызаны выкацілі гарматы і прамой наводкай ударылі па будынках, у якіх, як дакладна было вядома, размяшчаўся нямецкі гарнізон. Атрымалася якраз тое, аб чым меркавалі партызаны. У воўчым логаве ўзняўся страшэнны перапалох.

Выкарыстаўшы перапалох немцаў, амаль усе людзі, якіх гвалтам сюды сагналі, уцяклі з Лепеля ў партызанскія атрады.

В. ПАЛЕСКІ.

ФРАНТАВЫ ТЭАТР

Хутка пачне сваю работу беларускі франтавы тэатр, арганізаваны на базе аднаўленага Дзяржаўнага рускага драматычнага тэатра БССР.

Рэпертуар тэатра ўключае п'есы, якія былі паказаны тэатрам яшчэ да вайны: «Крэмлёўскія куранты» Н. Пагодзіна, «Сабака на сене» Лопэ дэ-Вега. Рыхтуюцца спектаклі «Рускія людзі» К. Сіманава і музыкальная камедыя Клумава на лібрэта В. Вольскага.

База тэатра знаходзіцца ў горадзе Растове-Яраслаўскім. У тэатры будуць працаваць заслужаная артыстка БССР А. Б. Абуховіч, артысты В. Я. Канаплянскі, Ю. В. Орынянскі, В. І. Чэмберг, О. Б. Шкапскі, Е. Е. Кавалёва і інш.

Д. А. АРЛОЎ,
народны артыст БССР, мастацкі кіраўнік тэатра.

ЮБІЛЕЙ КАМПАЗІТАРА

Споўнілася 70 год з дня нараджэння і 45 год творчай дзейнасці кампазітара Залатарова — вучня вялікіх рускіх кампазітараў Рымскага-Корсакава і Балакірава. Да вайны прафесар Залатароў, працуючы ў Мінскай кансерваторыі, выхаваў такіх таленавітых беларускіх кампазітараў, як Багатыроў, Крошнер, Падкавыраў. За час айчыннай вайны Залатароў напісаў музыку на многія вершы беларускіх паэтаў. Цыкл гэтых песень выконваўся артыстамі Ўсесаюзнага радыёкамітэта на вечары, прысвечаным юбіляру.

ЗБОРНІК „ЗА СОВЕЦКУЮ БЕЛАРУСЬ“

У Маскве ў перакладзе на рускую мову вышаў вялікі зборнік твораў беларускіх паэтаў і пісьменнікаў аб барацьбе совецкага народа супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

У зборніку змешчаны вершы і апавяданні народных паэтаў Беларусі Янкі Купалы і Якуба Коласа, Міхася Лынькова, Кандрата Крапівы, Кузьмы Чорнага, Пятруся Броўкі, Пятра Глебкі, А. Стаховіча, М. Танка, А. Куляшова, П. Панчанка, М. Машары, Э. Агняцвет, А. Астрэйка.

Ва ўступным артыкуле М. Лынькова «Беларускія пісьменнікі ў айчыннай вайне» расказваецца аб творчай рабоце паэтаў, пісьменнікаў і драматургаў Беларусі.

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

БАЯВЫЯ ДЗЕЯННІ АВІЯЦЫІ САЮЗНІКАЎ

Уноч на 17 красавіка звыш 600 самалётаў бамбардыровачнай авіяцыі саюзнікаў прынялі ўдзел у буйнейшай начной аперацыі бягучага года, зрабілі налёты на два важнейшыя цэнтры ваеннай прамысловасці праціўніка. Найбольш жорсткай бамбардыроўцы падвергліся велізарныя заводы Шкода ў Чэхаславакіі. Гэтыя заводы маюць для Германіі такое-ж значэнне, як і вялікія заводы Крупа.

Пасля захопу гэтых заводаў немцамі пры акупацыі Чэхаславакіі яны былі ператвораны ў адзін з асноўных арсеналаў германскай арміі. Праз некалькі мінут пасля пачатку бамбардыроўкі ўвесь раён, займаемы заводамі, быў ахутан густым дымам. У гэты-ж дзень самалёты саюзнай авіяцыі бамбардыравалі цэнтр ваеннай прамысловасці Мангейм-Людвігсхафен, завод авіяцыйнай прамысловасці Фоке-Вульф у Брэмене (Германія), гавань Неапаль (Італія) і другія важныя пункты.

РОСТ ДЭЗЕРТЫРСТВА Ў ІТАЛЬЯНСКАЙ АРМІІ

За апошні час у італьянскай арміі наглядаецца вялікі рост дэзертырства. Асабліва многа салдат дэзертыруе з італьянскіх часцей, якія знаходзяцца ў Грэцыі і на ўзбярэжжы Далмацыі. У самой Італіі тысячы ваеннаабавязаных ухіляюцца ад яўкі на прызыўныя пункты. У многіх вялікіх італьянскіх гарадах фашысцкія ўлады штодзень наладжваюць аблавы на дэзертыраў, якія часта суправаджаюцца крывавымі сутычкамі.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.
А1170.